మామిడి పళ్ళ సీజన్లాగే పెళ్ళిళ్ళ సీజన్ కూడా వచ్చేసింది

తల్లీ, కొడుకూ ఇద్దరు మాత్రమే ఉన్న కుటుంబాన్ని ఈడ్వటానికే ప్రభాకరం ఆపసోపాలు పడుతున్నాడు. ఇలాటి సీజన్ల తాకిడి తగిలితే వాడి వదలి పోవాల్సిందే. కాకపోతే వంద ముప్పయ్ రూపాయలిచ్చి మామిడి కాయలు కొని ఆవకాయి పెట్టించి అక్క చెల్లెళ్ళకి పంపించడమే చేస్తాడా? పిలిచిన ప్రతి పెళ్ళికీ వెళ్ళి రెండున్నర రూపాయల భోజనం చేసి పది రూపాయల ప్రెజంటేషన్ కొని చదివించుకుంటాడా?

"ఒరేయ్! చుట్టపక్కాలన్న తర్వాత పెళ్ళిళ్ళకీ, పేరంటాలకీ పిలవర్రటా సంబంధాలుంచుకోటానికి పిలిచిం తర్వాత వెళ్ళరేమిట్రా వెళ్ళాల్సివచ్చినపుడు చదివింపులు చదివించుకోర్రా? భోజనం ఖరీదుకీ చదివింపు ఖరీదుకీ లెక్కలు గట్టి కంటసబడిపోతే ఎలారా?" అని తల్లి అంటూనే వుంటుంది

"బావుందమ్మా వాళ్ళు పిలుస్తున్నారన్జెప్పి చదివింపులు చదివించుకుంటూపోతే బతికినట్టే అయినా కాపోయినా ఇటునుండి అటే కాని అటునుండిటు వచ్చే అవకాశం ఏమైనా ఉందా ఏమన్నానా?" అని ప్రభాకరం అంటూనే వుంటాడు.

సంభాషణ అంత వరకూ వచ్చే సరికి బ్రేకులు పడిన బండిలా మరి కదలదు తల్లి బాధ పడుతుంది అది చూసి తను బాధ పడతాడు అంతే ఏ పెళ్ళి విషయంలో ఆ స్తంభన వచ్చిందో ఆ పెళ్ళికి వెళ్ళనూ వెళ్తాడు ఏదో ఇవ్వనూ ఇస్తాడు

కొడుక్కి ముప్పయ్యైదేళ్ళ వయసొచ్చింది అక్క చెల్లెళ్ళందరికి ఏదో తగిన బొంతల్ని తెచ్చి పెళ్ళిళ్ళు చేసేడు తను చేసుకోమంటే చేసుకోడు కారణం ఏమిటో తల బద్దలు కొట్టుకున్నా అర్థం కాదు ప్రభాకరం వాళ్ళమ్మకి పోనీ అడిగితే తిన్నగా జవాబు చెప్తాడా? చెప్పిందే తక్కువ అదీ తిరకాసుగానే చెప్తాడు అంచేతనే అయిన వాళ్ళకీ, కాని వాళ్ళకీ, ఇరుగు వాళ్ళకీ, పొరుగు వాళ్ళకీ ప్రభాకరాన్ని పెళ్ళికొప్పించమని చెప్తూంటుంది

ఇక ప్రభాకరం సంగతా? పాతికేళ్ళ వయసప్పుడు చూసిన ప్రతి అమ్మాయీ అందంగా వున్నట్టే కనిపించేది పరిచయమైన ప్రతి అమ్మాయీ చూసిన చూపూ ములుకులా గుండెల్లో గుచ్చుకునేది. మాటాడిన ప్రతిమాటా కలవర పెట్టి గిలిగింతలయేది కాని అంతటితో సరి తెలివొచ్చేది తన కుటుంబ పరిస్థితి జ్ఞాపకం తెచ్చుకునేవాడు. ఆ అమ్మాయి తాహతు చూసేవాడు గుడ్‌బై

కుటుంబ పరిస్థితుల వల్లనే పెళ్ళి చేసుకోవడానికిష్టపడటం లేదన్నది ప్రభాకరానికొక్కడికే తెలిసిన విషయం. అతను బియ్యేడీ చదువుతుండగా వాళ్ళ నాన్నగారు పోయేరు మిగిలిన ఆర్నెల్లూ వాళ్ళ మేనమామ దయవల్ల గట్టెక్కాడు ఉద్యోగం రాగానే తన సంసారం ప్రారంభించేడు వాళ్ళ నాన్న ధర్మమా అని అప్పులేం అంటుకోలేదు. అక్కచెల్లెళ్ళ పెళ్ళిళ్ళు జరిపించేడు చిన్నప్పటినుండీ కాకపోయిన పాతికేళ్ళ వయసులో తలకెత్తుకున్న బాధ్యత పదేళ్ళుగా నడపడంతో ప్రభాకరానికో జబ్బు అంటుకుంది— ఈ పెరుగుతున్న ధరలూ, పెరగని బడిపంతులు జీతమూ ఈ రెండింటి మధ్యా తల్లీ కొడుకూ నలిగిపోతుంటేమూడో మనిషిని పగ్గంవేసి లాక్కురావడం మంచిది కాదు

"అడుక్కున్నవాళ్ళు బతకటం లేదా? కూలివాళ్ళు బతకటంలేదా? అంతెందుకు ఒకే స్కూల్లో పనిచేస్తున్న తనతోటి ఉపాధ్యాయులూ, ప్యూన్లూ పిల్లాపాపలతో సహా బతకటంలేదా" అని అంతా చెప్పి చూసేరు ఊహూ! అక్కడికి మేనమామ తాతాజీ ఒక్కడే మిగిలిపోయేడు చెప్పడానికి

ప్రభాకరం తల్లికి తాతాజీ స్వయంగా పినతల్లి కొడుకు. దూరానున్నాడు. ఎక్కడో దగ్గిరవాళ్ళ చావులకీ, ఎప్పుడో పెళ్ళిళ్ళకీ మాత్రమే వస్తుంటాడు. ఆ రావడంకూడా కోటాపద్ధతిమీద ఒకసారి అతను వస్తే మరోసారి అతని భార్య మాత్రమే వచ్చేది. అంచేత వాళ్ళ కుటుంబం గురించి ప్రభాకరానికి తెలిసింది తక్కువ.

ఇన్నాళ్ళకి ఆయన కూతురి పెళ్ళి తలపెట్టారు. చూపులూ, తంతులూ అయిపోయేయి. నిశ్చయం కూడా జరిగినట్టే ఒక్కసారి అనుకుంటే. "అంటే తను నిశ్చయానికి వచ్చి పెళ్ళికూడా దగ్గర్లోనే జరిపించేస్తాం కాబట్టి అక్కచెల్లెలివయినందున నువ్వు దగ్గరుండడం బాగుంటుంది. తప్పకుండా రమ్మ''ని రాసేడాయన. ప్రభాకరానికి తాతాజీ చేతకూడా బ్రెయిన్ వాష్ చేయించడానికి మంచి సమయం.

"ఈ వయసులో ఈ ప్రయాణాలూ అవీచేసి, పెళ్ళిళ్ళలో నలిగిపోయి హైరానా

నూరేళ్ల పంట

పడలేనాక్రి...నువ్వేవెళ్ళి పెళ్ళయేదాకా వుండి వొచ్చెరా...'' అంది వాళ్ళమ్మ.

రైలు ఛార్జీ ఇటునుండిరవై, అటునుండిరవై, ప్రయాణపు ఖర్చులు మరో పదీ...చదివింపులూ.. ఉన్ననాలుగురోజులూ ఇతర ఖర్చులూ...కనీసం నూటయాభై అయినా వుండాలి తను వెళ్తే. తల్లిని పంపిస్తే అంతగా అయితే రైలుఛార్జీలూ, చదివింపుకూ మాత్రం ఖర్చవుతుంది. అదే ప్రభాకరం వాళ్ళమ్మతో చెప్పేడు.

"దగ్గిందానికీ తుమ్మిందానికి జమాఖర్చులేస్తే నీలాగా అయిందవుతుంది. మన కిప్పుడు అప్పులంటూ ఏవున్నాయి. వచ్చిందానికి దర్జాగా బతకొచ్చు కదా. నవ్వొస్తే లెక్కలేస్తే సరే...నేనే వెళ్తాను... నాతిండి ఖర్చయినా తగ్గుతుంది'' అంటూ బాణం వేసేసరికి తిరుగుజవాబు చెప్పకుండా ప్రభాకరమే బయల్దేరేడు.

ప్రభాకరం వెళ్ళిన రోజు సాయంత్రమే పెళ్ళివారు నిశ్చయాలకి రాబోతున్నట్టు తెలుసుకున్నాడు. అంతేకాదు, తానురావటం చాలా ఆలస్యం చేసినట్టు కూడా తెలుసుకున్నాడు. ఎంచేతనంటే మేనమామ కూతురు నిర్మలని చూసింతర్వాత చాలా కాలానికి ప్రభాకరం మనసు పెళ్ళి మీదికి పోయింది. అయితే తన జీతంలో సంసారం ఈదృటంలో అతనుండను కుంటున్న కష్టమూ, ఆ పిల్లకి పెళ్ళి నిశ్చయం కాబోతున్నదన్న నిజమూ—రెండు కారణాలవల్లా మనసును ఉగబట్టు కోవాల్సివచ్చింది.

పెళ్ళివారు వచ్చేరు. పెళ్ళినిశ్చయాలకి తను వెళ్ళడం ప్రభాకరానికి అదే మొదటిసారి. పెళ్ళి ఎక్కడ జరపాలో, రానుపోక ఖర్చులూ, చివరికి రిక్షాఖర్చులూ, పెళ్ళి బొండాం, అరటిపళ్ళూ ఎన్నెన్ని ఉండాలో ఇంకా అంతకంటే చాలా చిన్నవిషయాల కూడా అంతనికృష్టంగా వ్యాపార సరళిలో

భారతదేశంలో అత్యధికంగా అమ్మకమౌతున్న సైకిల్ చైనులు.

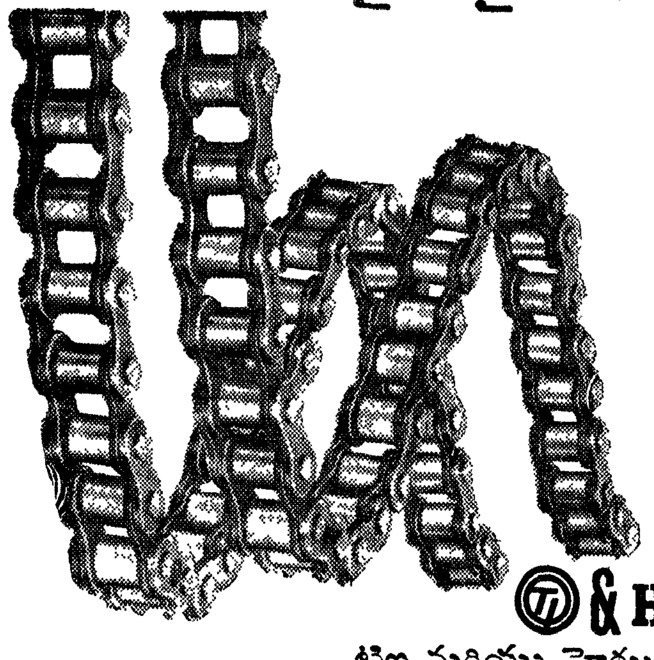

ఒక్కొక్క టిఐ మరియు హెర్క్యులిస్ సైకిల్ చైను ఉత్కృష్టమైన పారిశ్రామిక పరిజ్ఞానంతోను, నైపుణ్యంతోను దీర్ఘకాలం చక్కగా పనిచేసి, సుఖప్రదమైన సైకిల్ పయనాన్ని చేకూర్చుటకే ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడ్డాయి. టిఐ లేక హెర్క్యులిస్ సైకిల్ చైనులలో ఏదో ఒక దానిని మీ సైకిలుకు అమర్చుకోండి. మరి సైకిలుపై మీ పయనాన్ని హాయిగా అనుభవించండి.

TI & Hercules

టిఐ మరియు హెర్క్యులిస్ సైకిల్ చైనులు.

టిఐ డయమండ్ చైన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు 600 053.

(ట్యూబ్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్‌వారి ఒక ఉప సంస్థ)

FDS TID 2706 TEL

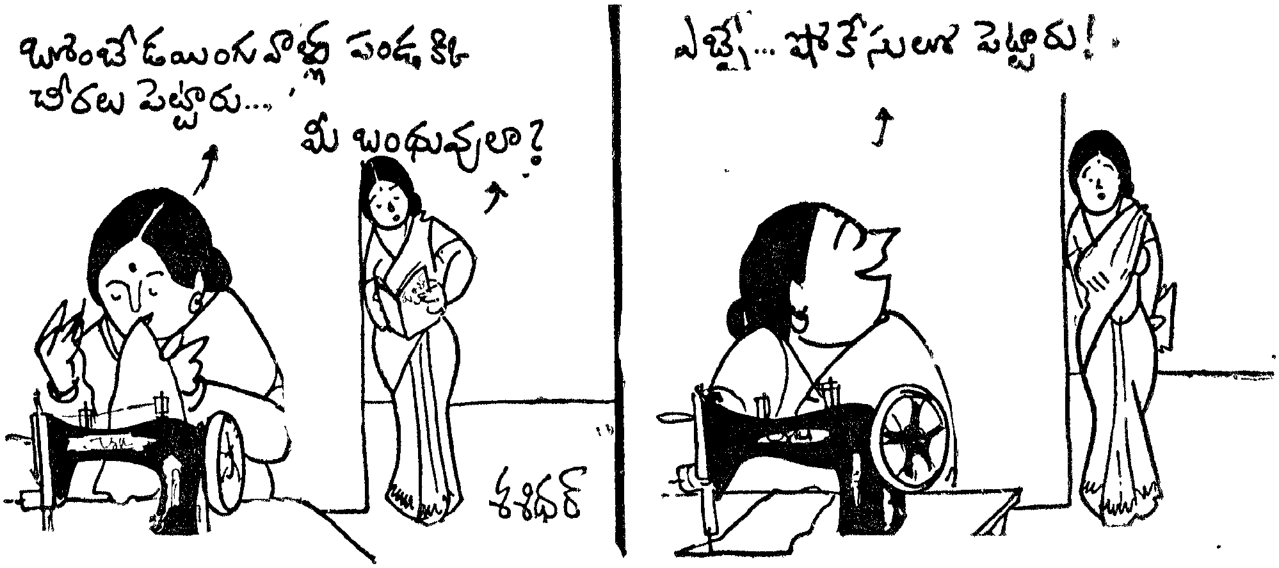

ఎలా మాట్లాడుకుంటారో విన్నాడు ప్రభాకరం. మరి వినలేకపోయేడు. చివరగా కాళ్ళు కడిగి కన్యాదానం చేసేటప్పుడేదో లాంఛనం సూచించేరు మగపెళ్ళివారు.

అక్కడొచ్చింది పేచీ. మాలో ఆ సాంప్రదాయం లేదన్నారు తాతాజీ. మాలో దానికి చాలా పట్టింపుందన్నాడు వియ్యంకుడు. లేని దెలా తెచ్చేదంటాడు తాతాజీ. ఉన్నదెలా మానీసుకుంటామన్నాడు వియ్యంకుడు. మా ఇంట్లో పెళ్ళి జరిపిస్తున్నాం కాబట్టి మా ఇంటి సంప్రదాయం ప్రకారం చెయ్యాలంటాడు తాతాజీ కోడలొచ్చేది మా ఇంటికి కాబట్టి మా ఇంటి సంప్రదాయం ప్రకారం నడుచుకోవడం ధర్మం అంటాడు వియ్యంకుడు.

మధ్యవర్తులు అసహాయంగా వుండి పోయేరు. ప్రభాకరం అసహ్యంతో నిండి పోయేడు.

ఇంటింటా ఇదే తీరున జరుగుతుంటాయని అప్పుడే తెలిసిందతనికి. కొత్తగా పెళ్ళయ్యేవాళ్ళ నూరేళ్ళ బ్రతుకును ఈ పెద్దాళ్ళు సంప్రదాయాల పేరిట ఆలోచించడం మానుకోని ఎన్ని యుగాలయ్యిందో అన్పించింది. పేచీ తేలక పోవడంతో పెళ్ళి తేలిపోయింది.

"అమ్మని పంపినా బాగుండి పోయేది. నే నొచ్చానిలా జరిగిందేవిటి చేసేదిరా బాబూ" అనుకున్నాడు ప్రభాకరం. రెండు రోజులపాటు మేనమావ ముఖం చూడలేక ఊరు చూడాలన్న మిషతో ఊళ్ళో తిరిగేసేడు. మూడో రోజున "మరి నే వెళ్ళొస్తాను మావయ్యా" అన్నాడు ప్రభాకరం.

తాతాజీ మామూలుగా వున్నా, జరిగిన సంఘటనకి నిర్మల మాత్రం విమ్మకునీరెత్తినట్టు నిబ్బరంగా వుంది. ఆ రెండు రోజులూ ప్రభాకరం ఏ సమయంలో భోజనానికి వచ్చినా సిద్ధంగా వుండేది నిర్మల. ఇప్పుడు సమాధానం కూడా నిర్మల నుండి సిద్ధంగానే వున్నట్టు తోచింది. తోచడం కాదు వచ్చింది కూడా.

"ఎక్కడికి వెళిపోతావు బావా. రాకరాక వచ్చేవు. పదిహేను రోజులైనా ఉండకపోతే నామీద ఒట్టే..." అంది నిర్మల. అవేసి అది నిశ్చయం అయినట్టుగా లోనికి వెళ్ళిపోయింది.

"అవును బాబూ...దానికి నువ్వుండడం సంతోషం కలిగించేట్టయితే నిన్ను ప్రతిమాలుకుంటున్నాను. ఉండు బాబూ..." అన్నాడు తాతాజీ.

తర్వాత ఓ పది రోజులు సినిమాలూ, షికార్లూ, బీచ్‌లూ, పిక్‌నిక్‌లూ... నిర్మల పట్టుపట్టడం ... ఒట్లూ ... ప్రభాకరం ఒప్పుకోవడం...

ఓ రోజు మాటలసందర్భంలో అడిగింది నిర్మల. "బావా...నువ్వు ఇంతకాలం పెళ్ళెందుకు చేసుకోలేదు."

"నచ్చిన అమ్మాయి దొరకలేదు" అంటూ నిర్మల కళ్ళలోనికి చిలిపిగా చూస్తూ అందామనుకున్నాడు ప్రభాకరం. ఇది సినిమా కాదు కథకాదు. జీవితం అన్న విషయం తెలిసిన వాడవడంచేత.. "ఏంలేదు నిర్మలా..." అంటూ ఆగిపోయేడు.

"ఈ పదిరోజుల సాన్నిహిత్యంలో ఇంకా నా దగ్గర చెప్పకూడదు అనుకుంటున్నవి ఉన్నాయేవిటిబావా ?" అంది నిర్మల కాస్త నిష్ఠూరంగా.

"అబ్బే...అదికాదు కాని..." తన పరిస్థితి ఆ అమ్మాయి ముందు ఎలా విప్పి ఆరెయ్యడమా అని జంకేడు.

"చెప్పుబావా...చెప్పకపోతే..."

"ఒట్టేగాని...మరేంలేదు నిర్మలా నేను బడిపంతుల్ని మా అమ్మా, నేనూ బతకడానికే నా జీతం సరిపోతున్నట్టు అనిపించడంలేదు మరి పెళ్ళి చేసుకుని నూరేళ్ళ బతుకునీ డబ్బు ఇబ్బందులతో ఎలా నరక ప్రాయం చేసుకునేది ? పెళ్ళయ్యాక సరదాలు తీర్చుకోవడానికైనా సరిపోయినంత డబ్బు ఉండాలి కదా. డబ్బే సర్వస్వం అనను. డబ్బు మనిషినయితే డబ్బు సంపాదించడం కష్టమూ కాదు. కాని మా బడి పంతుళ్ళకి ప్రభుత్వం చూపిన సౌకర్యాలు లేవు ఎన్ని సంవత్సరాలు పనిచేసినా వచ్చేది సంవత్సరానికో ఇంక్రిమెంటు తప్ప ఏం లేదు. విడుగుబోడుగు లేని ఆర్థిక చట్రంలో

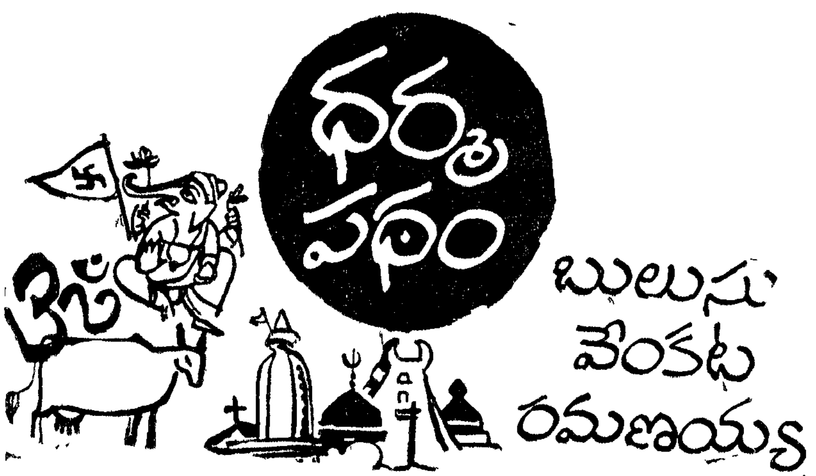

లక్ష్మి యెప్పుడు స్థిరంగా ఉంటుంది?

లక్ష్మి అంటే కేవలం సంపద అనే కొందరు అనుకుంటారు. ధనమే కాకుండా ధాన్యం, సంతానం, విజయం మొదలైనవి కూడా లక్ష్మీప్రదవాచ్యాలే అవుతాయి. అందువల్లనే అష్టలక్ష్ములు మనకు ప్రసిద్ధంగా కానవస్తారు. గజలక్ష్మి-సంతాన లక్ష్మి-విద్యాలక్ష్మి-ధనలక్ష్మి-ఆదిలక్ష్మి-విజయలక్ష్మి-ధాన్యలక్ష్మి-ధైర్యలక్ష్మి- ఆ అష్టలక్ష్ములు.

లక్ష్మి ఒకచోట స్థిరంగా ఉండదు. కొంత కాలమే ఒకచోట ఉంటుంది. అందువల్లనే 'చంచల లక్ష్మి' అనే పేరు వచ్చిందామెకు.

అయినా కొన్ని చోట్ల ఆమె స్థిరంగా ఉంటుందనడానికి ఈ క్రింది కథ చక్కని ఉదాహరణ —

భోజ మహారాజుకు అష్టలక్ష్ముల అనుగ్రహమూ ఉండేది. ఆయనకు ఏ లోపమూ లేదు. స్వయంగా విద్వాంసుడు. విద్వత్కవులకు లక్షల లక్షలు ఇచ్చి సమ్మానించేవాడు. ఆయన నిత్యమూ అష్టలక్ష్ములనూ ప్రతి దినమూ పూజించేవాడు. వారి ముఖాలు కలకలలాడుతూ ఆయనకు అగిపడేవి.

ఒకనాడు అష్టలక్ష్ములూ ఆయనను పరీక్షించ దలచాయి. ఆ దినం రాజు మామూలు ప్రకారం పూజ చేశాడు. హారతి ఇచ్చేటప్పుడు చూడగా ఆ లక్ష్ముల ముఖాలు కళావిహీనాలయి కనబడ్డాయి. ఆయన నిర్భ్రాంతిపోయి చూడసాగాడు. ఆ దేవతలు "ఓ రాజా! మేము ఇన్నాళ్ళూ నీ గృహంలో ఉన్నాము. నేటితో నీకూ మాకూ ఉన్న బంధం తెగిపోతుంది. రేపు మేము నిన్ను విడిచి వెళ్ళిపోతున్నాం. మేం వెళ్ళిపోయేటప్పుడు ఏదైనా కోరుకో. నీ కోరిక నెరవేరుస్తాం. మా శక్తులు నీకు తెలుసు గదా!" అన్నారు.

మర్నాడు పూజానంతరం ఒక్కొక్క లక్ష్మి లేచి, రాజును వరం అడగవలెనని చెప్పారు. ఆయన ఎవర్నీ ఏమీ కోరడం లేదు. [illegible] లక్ష్ములెల్లా ఆయన ఏమీ కోరలేదు. వారు మాయమయి పోయారు.

చివరిది ధైర్యలక్ష్మి. ఆమె వరం కోరవలెనని అడగ్గా భోజ మహారాజు "అమ్మా! ఎవ్వరు లేకపోయినా నాకు విచారం లేదు. నీవు మాత్రం నన్ను విడిచి పోవద్దని కోరుతున్నాను. ఇదే నీవు ఇయ్యవలసిన వరం" అని సాష్టాంగపడ్డాడు. ఆమె చిరునవ్వు నవ్వుతూ 'సరే లే! అలాగే వుంటాను. నిన్ను విడువను లే' అన్నది.

ధైర్యముంటే సమస్తాన్నీ సాధించవచ్చునని ఆయన విశ్వాసం. లక్ష్ములలో ధైర్యలక్ష్మియే చాలా ముఖ్యమైనది.

మర్నాడు రాజు ఒక్క లక్ష్మినే పూజించవలసి వస్తున్నదే! అనే విచారంతో పూజాగృహం ప్రవేశించాడు.

ఆయనకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. అందరు లక్ష్ములూ కళకళలాడుతూ [illegible] [illegible]తో యథాస్థానాల్లో ఉన్నారు.

ధైర్యలక్ష్మి ఉన్నచోట తక్కిన లక్ష్ములు ఉండి తీరుతారు.

ఈ కథ వల్ల— ధైర్యమనేది ఒక్కటి ఉంటే సమస్తమునూ సాధించవచ్చునని తెలుస్తున్నది.

ఎదుగుతూండే సంసార చక్రాన్ని ఎలా బంధించను నిర్మలా...చెప్పు" అన్నాడు ప్రభాకరం.

"ఇగనేనా బావా...నువ్వు పెళ్ళి చేసుకోక పోవడానికి కారణం? ముఖ్యమైన విషయమే అయినా చాలా చిన్నవిషయమే బావా. నేనీ విషయాన్ని చిన్న ఉపమానంతో చెప్తాను. దాని మీద నువ్వాలోచించు. సంసారం చిల్లి కుండలాంటిది. గంగాళంతో పొయ్యి, చెంబుతో పొయ్యి, ఎంతనీరు పోసినా నిలవుండేది నిల్వే. అలాగని కుండ పారేసు

నూరేళ్ళ పంట

కోవడానికి మనసొప్పదు. సంసారం మానేసుకోకూడదు. ఏమంటావు బావా ?"

ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయేడు ప్రభాకరం.

చిన్నబుచ్చుకుంది నిర్మల. తలదించుకుని "పదేళ్ళపాటు నువ్వు సంసారం చేసేవు నిజమేకాని బావా...అనుభవం సంపాదించలేక పోయేవు. అంచేతనే పెళ్ళి చేసుకోవడానికి భయపడుతున్నావు. బావా... నీకభ్యంతరం లేకపోతే చిల్లికుండైనా సరే నీ సంసారంలో పాలుపంచుకునే అవకాశం నాకియ్యి. సంసారపు బేలన్సుషీటుని టేలీచేసి చూపిస్తాను" అంది నిర్మల.

పకపకా నవ్వేడు ప్రభాకరం. ఆనందంతో మరింతగా నవ్వేడు. "నీ ఉపమానాలూ... నీ ముక్కుసూటితనం చూస్తుంటె నువ్వు సమర్థురాలివే ననిపిస్తున్నది నిర్మలా. అంచేతనే నీతో నూరేళ్ళూ భాగం పంచుకోవాలనుకుంటున్నాను." అన్నాడు నవ్వుతూ.